

IZSELJENSKI VESTNIK

GLASILO

RAFAELOVE DRUŽBE IN IZSELJENSKE ZBORNICE V LJUBLJANI

LETO VIII

*

ŠTEV. 10

*

LJUBLJANA

OKTOBER

1938

Pismo rojakom v tujini za izseljensko nedeljo

Predragi rojaki!

Dne 27. novembra bomo praznovali izseljensko nedeljo — zelo pomemben verski in narodni praznik, ki ga je po zamisli in na pobudo očeta naših izseljencev gospoda p. Kazimirja Zakrajška osnovala Rafaelova družba že leta 1930. Prva leta je praznovala izseljensko nedeljo samo Slovenija, zdaj pa jo praznuje vsa Jugoslavija.

Molitve, misli, čustva in razne druge verske in narodne prireditve izseljenske nedelje so vse posvečene vam, dragi rojaki, ki so vas življenjske razmere iztrgale iz domovine in ste se v mogočnih curkih kot kri razlili in razkropili po vseh delih sveta, kjer vas sedaj živi in umira nad pol milijona.

Na izseljensko nedeljo bodo molitve in misli vsega našega naroda pri vas, pa najsi bo kdo zaposlen po širnih ameriških farmah, po rudnikih med brnenjem strojev, po tovarnah, pisarnah, ali pa kot poljski in gozdni delavec prav tam na koncu sveta. Vseh se bomo spominjali, saj ste nam vsi enako dragi, saj ste kri naše krvi, mogočni udje našega narodnega telesa. O, ko bi mogli občutiti saj za hip vso veliko ljubezen, ki bo prevevala vsa srca v domovini na izseljensko nedeljo!

Daleč ste v tujini in nepoznanem svetu zariti kot črvi v temnih podzemskih rovih. V duhu vas vidimo, kako ste telesno in duševno izmозgani, saj vsi čutimo, da vam je tujina — mačeha.

Zavedamo se, da vas je domovina veliko let zanemarjala; malo molila in mislila na vas. V zadnjih letih so se razmere v tem pravcu vidno zboljšale in upamo, da bo vsako leto bolje, kajti skrb in ljubezen do vas prodira že v najširše plasti našega naroda; skušali bomo popraviti to, kar je bilo poprej zanemarjeno.

V duhu vas vidimo, kako se vaše trudne oči obračajo proti domovini, vaše misli in srca občutimo, ki se sleherni dan vračajo pod domači krov, kjer ste preživeli lepa in nepozabna otroška leta. Spomini na otroška leta pod rodnim krovom, misli na starše, brate, sestre, sorodnike in prijatelje, vse to vam je sveto in najdražji zaklad, ki ga nosite v dušah po vsem božjem svetu.

Vi smo prepričani, da si tega zaklada ne daste iztrgati iz duš, pa naj pride najhujše. Kot svetla lučka vam kaže pot v temi vera v Boga, ki ste jo sprejeli od svoje matere, ki vam je kot otroku pripovedovala o Bogu in vas naučila prvih molitvic. Vemo, da vas je marsikdaj, ko vam je grozila dušna nevarnost v vrtincih brezverstva, prav ta spomin in vera v Boga obvaroval, da vam duša ni umrla za Boga. — Vsa čast in hvala vam, dragi bratje in sestre, da niste klonili v valovih tujine.

Z veliko bolestjo pa opažamo, da so nekateri zamorili v dušah te svete spomine na mater, dom in tudi vero v Boga. Ti rojaki so vredni vsega pomilovanja in zanje bomo na izseljensko nedeljo še prav posebno molili, da bi spet našli pot k Bogu.

Na svetu je vse minljivo! Kaj pomaga človeku moč, lepota, denar, razni telesni ali duševni užitki, kaj pomaga vsa zemška naslada, v katero se pogreza svet, ki se je oddaljil od Boga! Kdor misli, da je v tem višek sreče, se bridko moti! Vsa sreča je edinole v Bogu! In kdor ima trdno vero v osebnega Boga, pa četudi je reven in zapuščen, je v resnici bolj srečen kot pa oni ljudje, ki se kopljejo v časti, denarju ali v drugih zemskih nasladah.

Predragi rojaki! Prav lepo vas prosim, resno premislite vsi, kako je v vaših dušah. Ali imate še vero, ali še hodite ob zapovedanih praznikih in nedeljah k sveti maši, ali še prejimate svete zakramente: sv. spoved in sv. obhajilo? Če so se vaše duše oddaljile od Boga, vas topro prosim, vrnite se nazaj k Bogu in z njim v zakramentu sv. pokore poravnajte račune, da vam nekoč, če prej ne, na zadnjo uro, ne bo žal in morda tudi prepozno. Grozna misel, če bi umirali nepripravljeni! Kakšna bo sodba in vaša večnost?!

Vemo, da marsikje nimate domačega duhovnika, da bi opravili sveto spoved, marsikdo tudi ne razume tujega jezika in ponekod tudi ni katoliške cerkve. In bliža se Vam smrt! Kaj storiti? Obudite, prosim, nadnaravno popolno kesanje! Nadnaravno popolno kesanje pa ima človek tedaj, če se svojih grehov kesa zato, ker greh žali Boga, ki je neskončno popoln in vse ljubezni vreden; ali če se kesa, ker je zaradi greha Jezus Kristus trpel in umrl. S takim

popolnim kesanjem dosežemo odpustanje grehov takoj, ko ga obudimo. Tudi smrtni grehi se zaradi popolnega kesanja odpuste takoj, še pred spovedjo; spovedati pa se jih mora človek pri prvi prihodnji spovedi. V primeru pa, da bi kdo obudil kesanje in bi se želel spovedati, pa duhovnika ni mogoče dobiti, bliža se mu pa zadnja ura, naj bo tak človek miren — njegova duša ne bo pogubljen. V smrtni nevarnosti, dragi rojaki, vam bodi prva skrb, da boste obudili popolno kesanje.

Poleg tega, da boste skušali na izseljensko nedeljo poravnati račune z Bogom, vas pa prav topro vse prosim, spomnite se tudi domovine, matere, očeta, brata, sestre, sorodnikov, znancev in tudi Rafaelove družbe v Ljubljani ne pozabite. Veliko jih je, žal, med nami, ki že več let ne pišejo domov. Vaši očetje, matere so v velikih skrbah, kako se vam godi in ali ste še živi? Spomnite se na izseljensko nedeljo vseh — družinske vezi naj postanejo spet žive in prisrčne.

Marsikatera družina je v velikih denarnih potrebah — potrebuje pomoči — usmilite se je in ji priskočite vsaj z malim darom na pomoč.

Spomnite se pa tudi Rafaelove družbe, agitirajte za novo članstvo za izseljensko zbornico in nabirajte nove člane Družbi. Prav posebno pa vas prosim, agitirajte za vaš list, da bo zahajal v vsako izseljensko družino.

Če boste imeli po kolonijah skupne verske pobožnosti po cerkvah ali domoljubne proslave po dvoranh, se jih vsi in radi udeležite!

Na izseljensko nedeljo nas ne smejo več ločiti narodne ali državne meje! Vsi moramo postati ena družina — vi v tujini in mi v domovini — pa četudi nas ločijo od vas daljave in morja. V duhu smo lahko vedno združeni. In združeni po najtesnejših verskih, družinskih in narodnih vezeh moramo biti vedno, če hočemo, da bo delo na izseljenskem poprišču rodilo lepe in trajne sadove v ponos domovini in vam, dragi rojaki, v tujini.

Bodite nam vsi prav topro pozdravljeni!

Jože Premrov.

Letni občni zbor Družbe sv. Rafaela

26. oktobra, v sredo, ob 4 popoldne se bo vršil v beli dvorani hotela Uniona letni občni zbor Družbe sv. Rafaela. Dnevni red:

1. Poročila odbornikov.
2. Poročilo nadzornega odbora.
3. Volitve novega odbora.
4. Slučajnosti.

Vsi odborniki in vsi člani Družbe sv. Rafaela in zastopniki vseh včlanjenih organizacij Izseljenske zbornice so vljudno vabljeni.

Ta občni zbor bo prvi po novih pravilih in po ustanovitvi Izseljenske zbornice. Zbor bo zelo važen, ker bodo na dnevnem redu važna poročila o delovanju obeh ustanov, ki se stalno širita. Danes je to že mogočna narodna ustanova, ki globoko posega v naše narodno življenje in ki bo dosegla še velike uspehe na vseh poljih našega narodnega življenja in udejstvovanja.

Za vsakega člana bo gotovo zelo zanimivo slišati ta poročila, da bo poučen o ogromnem pomenu organizacije, katere član je, in katero podpira s svojo članarino in s svojim sodelovanjem.

Svetovni dogodki, ki so pred kratkim pretresali ves svet, so predvsem zelo jasno podčrtali ogromno važnost izseljenstva in zamejnega državljanstva za vsako državo in za vsak narod. Če bi kdo dosedaj ne razumel klica Rafaelove družbe naroda k temu narodnemu delu, ga more razumeti sedaj v vsej celoti, pa tudi v vseh posledicah, katere lahko ima za vsak narod. Zato bodo ti dogodki gotovo prebudili tudi nas Slovence k pravemu pojmovanju izseljenskega dela. Izseljensko vprašanje, to je vprašanje našega izseljenstva, zamejnega Slovenstva in naše diaspore je naše veliko državno vprašanje, pa tudi predvsem veliko naše narodno vprašanje. Če ga ogromni veliki narodi smatrajo za svoje najvažnejše narodno delo, ga moramo smatrati predvsem mi Slovenci, ki imamo nad polovico svojega naroda ločenega od narodnega telesa. Zato, ako se tudi sedaj ne bomo zdramili in spoznali to resnico, ni za nas več pomoči.

To je delo, ki mora biti delo vsakega, prav vsakega posameznika. Naši mogočni sosede dosegajo tako ogromne uspehe le zaradi tega, ker ves narod to delo vrši, vsi čutijo njegovo važnost, vsi se žrtvujejo.

Toliko bolj je to potrebno pri našem narodu, malem in razkosanem. Družba sv. Rafaela z Izseljensko zbornico naj bo pa kraj, kjer se bomo vsi našli, edini, zavedni in navdušeni pa tudi požrtvovalni in delavni.

Na tem občnem zboru se bodo pretresale tudi nove smernice tega dela in novi vidiki, ki nas morajo voditi.

Zato, kdor ljubi svoj narod, komur je pri srcu obstoj naroda, kdor ni prespal zadnjih velikih svetovnih dogodkov, vsi na občni zbor Družbe sv. Rafaela 26. oktobra v belo dvorano Uniona ob 4 popoldne.

Najboljši kruh reže vendarle domovina

Letos je odšlo večje število sezonskih delavcev iz Prekmurja in Podravine v tujino, kjer so upali, da bodo pri delu na polju mogli lepo zaslužiti. Mnogi delavci pa so se vrnili predčasno, ker v tujini niso dobili tega, kar so pričakovali. Pogodbe za delo v tujini so naši sezonski delavci sklenili doma z različni posredovalci, ki so obetali izredno ugodne pogoje. Te lepe ponudbe so marsikoga pripravile do tega, da se je odločil iti na sezonsko delo v prepričanju, da se bo na jesen vrnil z lepo vsoto z delom prisluznega in prihranjenega denarja. Na žalost pa posredovalci, ki so vabili delavce na sezonsko delo, niso govorili resnice in tako se vračajo delavci razočarani z dela nazaj v domovino. Delodajalci jim v večini primerov niso hoteli plačati toliko, kolikor so se delavci dogovorili s posredovalci. Tudi delovni čas je bil mnogo daljši kakor po dogovorih. Kako malo so mogli nekateri zaslužiti, dokazuje najbolj dejstvo, da so morali za kritje potnih stroškov pri povratku v domovino prodajati razne stvari, da so prišli do potrebnega denarja. Mnogi od njih priznavajo, da še nikdar v življenju niso tako pridno delali kakor zdaj na sezonskem delu v tujini in da bi doma, če bi tako delali, zaslužili neprimerno več. Mnogi delavci, ki so bili dogovorjeni tako, da jim je gospodar dajal hrano, so se pritoževali, da je bila hrana glede na težko poljsko delo, prelahka in da so s svojim skromnim zaslužkom dokupovali hrano, tako da jim ni ostalo od zaslužka skoraj ničesar. Tako so zopet letošnje leto sezonski delavci spoznali, da je še vedno najboljši kruh tisti, ki ga reže domovina. Za drugo leto pa naj se vsakdo temeljito premisli, preden se odloči za delo, ki mu bo prineslo morda le dvomljiv uspeh in razočaranje.

Naša letošnja počitniška kolonija

Rešimo našo izseljensko mladino, je klic, ki ga je dvignila Družba sv. Rafaela zadnja tri leta.

Eno izmed najuspešnejših sredstev, kako to mladino rešiti, so počitniške kolonije slovenske izseljenske mladine tu doma. Čim največ naše izseljenske mladine moramo vsako leto dobiti sem domov saj za en mesec, če ne več! Pod vodstvom idealnih in vestnih vzgojiteljev naj prežive tu doma čim najlepše dni svojega življenja, naj se seznani z našo narodno zgodovino, naj spoznavajo narod svojih staršev, naj vidijo lepote njih domovine, da bodo sami navdušeni zanjo, tako da se bodo poživljeni vrnili v tujino in tja ponesli ljubezen do svojega naroda. Tujim državam naj bodo lojalno vdani, svojo domovino in narod pa naj ljubijo.

Ze lansko leto je zato poskusila dobiti večje število slovenskih izseljenskih otrok iz Nemčije. In vse je bilo že urejeno, da bi se bilo to izvedlo. Izseljenski učitelj gospod Šlibar je imel že vse v redu. Pa je prišel protiversko zagrizen lastni rojak in to preprečil.

Poskusili smo zato letos vnovič. In — hvala Bogu — v mali meri se je sijajno posrečilo. Naš dobri ban g. dr. Marko Natlačen je dal velikodušno finančno pomoč, naš narodni voditelj g. dr. Korošec je tudi finančno pomagal in dobili smo v domovino 18 izseljenskih otrok popolnoma brezplačno za en mesec. Prišli so 12. julija in odšli 12. avgusta. Deklice so sprejele zelo požrtvovalno čč. uršulinke v Škofji Loki,

dečke pa gg. salezijanci na Rakovniku. Vodstvo in vzgojo deklic je sprejela gđ. J. Šušteršičeva, učiteljica meščanske šole pri Sv. Jakobu v Ljubljani, dečke pa profesor gosp. Franc Omahen iz naše pisarne. Otroci so obiskali tudi vse najlepše kraje naše domovine. Ob sklepu kolonije so priredili pred povabljenimi gosti v Rokodelskem domu akademijo, katero so potem še isti večer ponovili v radiu. Ta akademija je pokazala jasno, kako sijajni so bili ti uspehi, kateri so se dosegli v tem kratkem času. Dečki in deklice so se naučili izredno dobro slovenščine, se spoznali z našo narodno zgodovino, videli naše narodne lepote, se navdušili za našo državo Jugoslavijo, da jih je bilo ganljivo poslušati. Da, celo mal »orkester« so si ustanovili ter igrali brezhibno vse najlepše slovenske narodne popevke. Akademijo je počastil sam prevz. g. škof dr. Rožman in šef socialnega oddelka kr. banske uprave g. A. Kosi, ki je zastopal tudi g. bana. Ko so bili na izletu na Brezjah, sta jih obiskala tudi naš notranji minister g. dr. Korošec in ban g. dr. Marko Natlačen, česar so se otroci izredno razveselili.

Načrt tečaja je izdelala gđ. Šušteršičeva naravnost vzorno in pokazala smernice za vse prihodnje take kolonije, kako se morajo voditi, da se dosežejo v kratkem času najboljši uspehi. Pred odhodom jih je pogostil tudi poslevoedeči podpredsednik in dal vsakemu za spomin slovensko molitveno knjižico »Slovenski svetniki«.

Veseli in navdušeni so se vrnili domov

Moj dom

Moj dom je tam, kjer zibelka je Save, moj dom bregovi so deroče Drave, moj dom je tam, kjer teče bistra Soča, po naših zarjajh plakajoča.

Moj dom je, kjer štrle v nebo planine, a spodaj sladko sanjajo doline, kjer cerkvice pozdravljajo me z grička, v zelenih gajih zvonko poje ptička.

Moj dom je, kjer orjak Triglav kraljuje in Bled ob tihem jezeru vasuje; moj dom zelene morske so obale, kjer naši bratje vstrajajo kot skale.

E. Kovačič.

k svojim staršem. Še sedaj pridno pišejo in si žele čimprej zopet nazaj.

Družba sv. Rafaela se obema dobrotnikom, ministru g. dr. Korošcu in banu g. dr. Natlačenu, v imenu slovenskih izseljencev pristrčno zahvaljuje, ker sta omogočila to kolonijo, katere uspehi so veliki in trajni. Ta mladina prelepih dni nikdar ne bo pozabila. Ne bo pa tudi pozabila tistih, ki so ji te lepe dni omogočili.

Družba sv. Rafaela.

Sedemdesetletnik o izseljenstvu

Naš prvi izseljenski duhovnik v Evropi, č. g. svetnik Janez Kalan, bo 20. oktobra izpolnil 70. leto starosti. Pa je pri svojih letih še vedno čvrst in gibčen. Ker se je za naše izseljenstvo brigal in trudil, je spodobno, da se ga naš »Izseljenski vestnik« ob tej priliki hvaležno spominja.

— Toda gospod jubilant nam je prepovedal o njem kaj pisati. Samo to smemo povedati, da se zdaj najbolj peča z veliko mislijo, kako združiti katoličane vseh narodov v skupno obrambo Kraljestva božjega zoper svetovno brezboštvo in protikršćanstvo. Na to misel je prišel ravno kot izseljenec v Nemčiji in se je zadnji dve leti tam tudi s tem že pečal. V ta namen izdaja v Ljubljani list »Regnum Christi« (Kraljestvo Kristusovo), zaenkrat v nemškem in francoskem jeziku. Da bi ga brali kar najbolj daleč po katoliškem svetu. V ta namen bo prihodnje leto tudi v Ljubljani mednarodni kongres Kristusa kralja, kakršni so se pričeli za časa njegovega bivanja v Nemčiji.

Toliko in ne več o njem. Na našo prošnjo pa je sam napisal nekaj spominov na svoje delovanje med izseljenci in nekaj vrstic o skrbstvu za izseljence.

Žalostna resnica je, da smo se začeli za izseljence veliko prepozno zanimati. Oh, mi smo vedno taki, da se začnemo za kako važno stvar brigati šele, ko je že več ko pol zgubljenega! Potem šele lovimo ostanke, kolikor jih je vloviti še mogoče.

To bodi nakratko ugotovljeno. Več nad tem besedi zgubljati, pa ni vredno, ker nič ne koristi. Nauk, ki bi si ga morali iz tega vzeti, je pa ta, da bi se vsaj v prihodnje te napake varovali. Da vsaj zdaj storimo, kar je v naši moči! Da storimo kar največ moremo! In da storimo, čimprej moremo! To velja o naši diaspori in o krajih, kjer se naši ljudje žele zadnje čase naseljevati. Mislim zlasti na Južno Ameriko. Oh, saj je pri teh tudi veliko zamujenega!

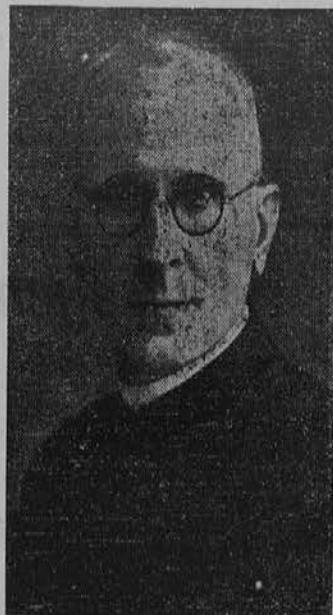
Seveda se je preseljevanje naših delavcev v Nemčijo pričelo tako po tihem, da javnost tega še opazila ni. Prvi, ki je ta pomemben pojav s svojim bistrim očesom opazil, je bil dr. Krek. Leta 1899. se je v »Slovenec« oglasil s svojimi »Vestfalskimi pismi«, ki smo jih brali z največjim zanimanjem.

Po tem, ko je on svoje prvo poslanstvo med njimi opravil, je poskrbel, da so od takrat dalje do svetovne vojske redno hodili za velikonočno spovedovanje frančiškani na Vestfalsko in v Porenje. Včasih pa tudi kak drug duhovnik. To so bili največ profesorji iz zavoda v št. Vidu, med njimi dr. Knific, ki je tudi pisal v »Slovenec« zanimiva pisma iz Nemčije.

Med svetovno vojno je to prenehalo. In to je trajalo do leta 1924. Leta 1923. je prišel g. Tamsundern v Ljubljano in bil nekaj tednov gost škofa Jegliča. V tistih dneh je prišel k meni v Leonišče in me naprosil, naj pridem jaz enkrat gor. Obljubil sem mu brez obotavljanja. 1. aprila leta 1924. sem se odpeljal. Ko sem bil gori dva meseca, sem začutil potrebo, da bi imeli tam naši ljudje trajno slovenskega duhovnika. Rekel sem: Saj bi jih potrebovali več; a

več si jih ne upamo dobiti, eden se bo pa že dobil.

Čez poletje sem iskal tistega onega, — a našel ga nisem. Po nekotikem premišljevanju pa sem se odločil, da grem sam. In bil sem med njimi pet let.

Duh. svet. Janez Ev. Kalan

Kakšne spomine da imam od tam? Dobre in slabe, prijetne in neprijetne. Vobče moram reči, da tujina je tujina. V Nemčiji je bilo takrat sicer lepo živeti; — a po tistih delavskih kolonijah vendar pusto. Za nas tako tuje! Protestantje in vsa mogoča plaža skupaj namešana. Človek se pa slabega tako rad prime. Zato je velika večina naših ljudi v tujem svetu v verskem oziru zgubljena. V narodnem seveda tudi. Navadno je oboje skupaj: Kdor v verskem, ta tudi v narodnem. Nekaj je tudi izjem, — a samo izjem. Zelo čudno se mi je zdelo in neprijetno mi je bilo, da otroci slovenskih staršev niso znali slovensko govoriti. Razumeli še, a govorili ne. Jaz sem vendar mislil, da se otroci uče govoriti od staršev. Pa so mi rekli, da ne toliko od staršev kakor od druge okolice. Seveda so pa starši sami tega tudi krivi, ker naši ljudje nimajo — ali niso imeli — veliko narodne zavesti — saj so sami govorili z otroci nemško. Med seboj slovensko, a z otroci nemško. In jih že kar sami za Nemce vzgajali. Eno samo družino sem našel, kjer so znali vsi dobro slovensko, ker je oče strogo zahteval: V hiši slovensko, na cesti nemško! Tako bi bili lahko tudi zahtevali vsi, — pa niso. En vzrok je pa ta, ker so rekli: To jim potem v šoli nápak hodi, če oba jezika mešajo. Če se že v prvem rodu tako godi, kako v drugem in tretjem! Zato si lahko vsak sodbo napravi, kako bo z našimi ljudmi v narodnem oziru v tujem svetu. Kjer imajo slovensko šolo, tam je vsekako boljše. Otroci imajo veliko veselje slovensko se učiti, posebno slovenske pesmice prepevati.

Toda hujše kakor to je nekaj drugega. Na Nemškem se niso samo jeziki mešali,

ampak so bile mešane tudi vere. Marsikaka starejša žena mi je z bridkostjo potožila: Oh, moja hči je poročila protestanta in otroci so protestantje — in jaz moram zdaj protestante pestovati!... Kaj sem jim hotel reči? Nisem imel zanje nobene tolažbe, samo — obžalovanje...

Oskrbovanje naših ljudi je pa jako težavno, — zato ker so tako raztreseni. Prav po vsem industrijskem okrožju: tukaj nekaj, tam nekaj. Kakor veter raznese listje jeseni. Pri naseljevanju ni bilo nobenega načrta. Vse samo slučaju prepuščeno. Kjer je kdo delo dobil, tam se je vsedel — ne oziraje se na to, da bi bil s svojimi rojaki skupaj. No, morda so nekateri nekoliko na to pazili, splošno pa malo. In pri nadaljnjem naseljevanju naj bi se ravno na to bolj pazilo, — kolikor se pač da! To je pri naseljevanju ena najvažnejših stvari.

Drugače je skrbstvo zanje silno težko, skoro onemogočeno. Posledica tega je bila, da sem jaz imel z njimi razmeroma veliko dela, oni pa od mene malo koristili. Saj sem maševal, pridigoval in spovedoval v več kakor 60 raznih cerkvah in kapelah. V delavnik se zanje — razen za velikonočno spoved — dušnopastirsko ni dalo veliko delati. Za velikonočno spoved se en dan še dobe — kolikor jih ne zadržuje »sihte«. Med letom pa že ne. Če sem torej šel vsako nedeljo in praznik na kako kolonijo, sem v teku leta komaj enkrat vse obiskal. Jaz torej nje vsako nedeljo, — vsaka kolonija pa me je videla le enkrat na leto! No, na nekatere večje kolonije sem šel že nekaj večkrat. Da tudi društvenega življenja pri teh razmerah nisem mogel voditi, je razumljivo.

In to, da sem zanje pri vsem trudu mogel le malo storiti, je bil glavni vzrok, da nisem ostal med njimi dalj časa. Nekoliko pa tudi to, ker sem videl, da nemško že toliko znajo, da v cerkvi s svojo nemščino lahko izhajajo.

Nekoliko pa tudi to, ker je znani Bolha med nami tako zgago delal. Ob svojem prihodu sem hotel obe stranki nekako združiti, — saj sem bil dušni pastir za vse. Če ne združiti v eno stranko, oziroma društvo, pa vsaj neko strpno razmerje med njima napraviti. Pa se mi ni posrečilo. Kje je bila krivda temu, ne bom razlagal. Seveda sem bil kriv potem vsemu le jaz. Dasi sem imel najboljšo voljo, so vendar vse Bolhove strele le name letele. Zato se mi pa sila čudno zdi, da se tisti, ki takrat niso hoteli z Bolhom imeti najmanjše skupnosti, ki bi pod mojim vodstvom katoliški stvari ne bila nič škodljiva, zdaj — kakor slišim — dado od njega voditi!...

Poleg neprijetnih spominov imam pa seveda tudi dokaj prijetnih. Povedati moram, da je med izseljenci tudi veliko dobrih ljudi, ki so radi prišli slovensko besedo poslušati in s katerimi smo se dobro razumeli. Kako ganljivo se mi je zdelo, ko smo v daljni tuji deželi z njimi prepevali lavretanske litanijske in druge naše pesmice! Mnogi teh ljudi so celo boljši, kakor če bi bili doma ostali. V severni Nemčiji je versko življenje cvetoče, in kateri so se v tem domačinom pridružili, so vrli kristjani. Večkrat sem rekel: »Kdor hoče na Nemškem biti slab, je lahko, saj ima dosti slabih zgledov; kdor pa hoče biti dober, je pa

tudi lahko dober, saj imate tudi dobrih zgledov veliko. Blagor vam, ki ste se vrgli na dobro stran!

Žalibog se pa vrže večina na slabo. Kaj menite, koliko jih pa pride slovensko pridigo poslušati? Žensk je še nekaj, pa mnogih tudi ni; moških pa se spominjam na primer v Hamborn-Neumühl ali Buer-Hassel izmed 50 kake 3, kvečjemu 5. Rekel sem časih: Če bi prišel angel iz nebes, pa bi ga ne prišli poslušati. — To je, kar izselniškemu duhovniku greni življenje.

Tiste dobre ljudi, stare znanke, pa bi — kakor tudi duhovnike, ki so me gostoljubno sprejemali — rad še enkrat videl. Pa najbrž jih ne bom več videl, ker me politične razmere prav nič več ne mikajo v

Ker hočete vse vedeti, naj pa zapišem še to, da sem tri leta izdajal listič »Naš zvonec«, ki ga pri nas nič ne poznate. Pa smem reči, da je lepo pel; žalibog nam je pa nazadnje obmolnil. Ker ni bilo nikogar več, ki bi ga bil gonil.

Eno napako, ki sem jo opažal pri izseljencih, pa — ko že pišem — moram omeniti. Ne, da bi jim očital, saj to nič ne pomaga, marveč da bi se je zaneprej bolj varovali, ker si s tem sami življenje grene. Mislim namreč to, da so zelo občutljivi, zamerljivi in se radi med seboj prepirajo. Večkrat zaradi par mark, zaradi katerih se jim ne ujemajo računi, nastane strašna nevihta in dolgotrajen razpor. Še meni, če sem izgovoril bolj za šalo kakor pa zares kako malo dvoumno besedo, so nekateri — ne vsi — hitro zamerili. Skušnja me je izučila, da moram biti v besedah zelo previden, sicer jih nekateri brž na slabo obračajo. Dobri ljudje sami na sebi, — a silno občutljivi.

Ta prepirljivost se je pa zadnja leta še prav posebno strašno razbohotila, ko so se naši katoliški ljudje kar na dvojce razklali in je zdaj med njimi cel prepad. Jaz tega ne morem razumeti. Ali res nekateri raje hodijo z Bolhom, kakor z ljudmi našega duha? Zdi se že, da se je Bolhu njegova politika in taktika dobro posrečila. In kar se je zgodilo z g. Tensundernom, ki je živel in mrl za Slovence, to je tudi več ko čudno. Naravnost grdo!

Pa še eno naj omenim, kar mi ni bilo preveč všeč. To namreč, da je društveno življenje preveč navezano na gostilno in na pijačo. Pa temu niso le sami krivi, marveč društveno življenje v Nemčiji je sploh večinoma v gostilni. To je pri nas vendar veliko bolje, ker imamo društvene domove brez gostila.

Ali še kaj želite vedeti od mene?

To vam bi priporočil, da naj se Rafaelova družba prav posebno vrže na kraje, kjer je izseljevanje še bolj novo: na diasporo v Srbiji in na Južno Ameriko. Da tudi ne bomo po toči zvonili! Tam so razmere tudi še veliko bolj slabe in nevarne kakor rečimo v Nemčiji. V katoliških ali vsaj napol katoliških deželah vendar vsak lahko gre v cerkev kolikorkrat hoče. V diaspori pa ne more. V Srbiji sem maševal, pridigoval in spovedoval po šolah in — kantinah! Šveda spovedoval tiste, ki so prišli! Koliko pa jih je prišlo? Ali veste, koliko sem jih spovedoval pri svojem prvem obisku leta 1922? Na petih rudnikih — enega celega moškega, nekaj žensk in

otrok! Pri drugem leta 1930, tri moške. Pa ti ubogi ljudje niso hudobni, marveč le zanemarjeni. Sami so mi rekli:

Kdo je torej usmiljenja in pomoči bolj potreben kakor taki reveži? Zares: naš prvi in najpotrebnejši misijon!

Zamejnih Slovencev ne moremo ravno imenovati izseljence. Pač pa žive v precej enakih razmerah, vsaj na Koroškem. Zato mi je zelo všeč, da je Rafaelova družba sprejela tudi te v svoj program. Jaz sem sploh tega prepričanja, da se za ta odtrgani kos našega naroda veliko premalo brigamo. To prepričanje sem dobil po bridkih skušnjah, ki sem jih naredil, ko sem se trudil, da bi se zanje kaj več sto-

rilo, pa nisem našel odziva niti pri tistih, ki so najprej in najbolj poklicani zanje se brigati, ker so sami — izza meje! Zato vam toplo priporočam, če morate vi zanje kaj skrbeti in storiti, posebno za Koroško,

Rad bi še kaj storil za izseljence. Najraje bi se vrgel med naše ljudi na Vestfalskem, da bi jih pomiril in zopet zedinil, — če je to sploh še mogoče. A to je zdaj stvar vas mlajših! Jaz moram zdaj že misliti na slovo od tega grešnega sveta — kar ne bo težko — in na račun z Bogom — kar bo pa težje!... Delajmo vsak po svoje, kolikor moremo za — kraljestvo božje!

Izseljenske novice

Iz diplomatske službe. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov je na predlog ministrskega predsednika premeščen: Predič Svetislav iz konzularnega gospodarskega oddelka v zunanjem ministrstvu za generalnega konzula 3/1 v Lille.

Gen. konzul v Hamburgu g. Voj. Jakovljevič

Generalni konzulat kraljevine Jugoslavije v Hamburgu je bil te dni otvorjen. Za generalnega konzula je imenovan g. Vojislav Jakovljevič, ki je bil dosedaj načelnik upravnega oddelka v ministrstvu za zunanje zadeve v Belgradu. H generalnemu konzulatu je dodeljen tudi g. Karlo Horvat, doma iz Novega mesta, dozdaj uradnik v zunanjem ministrstvu.

Imenovanja v naši diplomaciji. V imenu Nj. Vel. kralja in na predlog ministrskega predsednika so postavljeni: Luković Luka, svetnik 4-2 v zunanjem ministrstvu za svetnika iste skupine na kr. poslanstvo v Budimpešti; Mitrovič Radosav, tajnik 5-1 v zunanjem ministrstvu za svetnika 4-2 v zunanjem ministrstvu; Mirković Miljutin, tajnik 5-1 v zunanjem ministrstvu za svetnika v 4-2 v istem ministrstvu; Dimić Bran-ko, tajnik 5-1 v zunanjem ministrstvu za svet-

nika v 4-2 v istem ministrstvu; Bukovac Avguštin, tajnik v 5-1 na kr. poslanstvu v Bruslju za svetnika v 4-2 v zun. ministrstvu; Godjevac Slobodan, konzul 5-1 na kr. konzulatu v Valoni za generalnega konzula 4-2 istotam; Djolevič Bogdan, tajnik 5 pol. skup. na kr. poslanstvu v Ankari, za konzula 5. pol. skupine v Solunu; Avakumović Mirko, pisar 8. pol. skup. na generalnem konzulatu v Solunu za pisarja iste skupine v zun. ministrstvu; Bogić Dragomir, pisar 8. pol. skupine v zun. ministrstvu za pisarja iste skupine na generalni konzulat v Hamburgu.

Jugoslavija dobi poslanstvo v Čile. V imenu Nj. Vel. kralja z ukazom kr. namestnikov je bil na predlog predsednika vlade in zunanjega ministra postavljen dr. Filip Dobrečič, generalni konzul 4. skupine v p., za izrednega poslanika in opolnomočenega ministra v Santiagu.

Sakserjeva banka v New Yorku končno likvidirana. Te dni so dobili vsi vlagatelji in upniki Sakserjeve banke zadnji delež svojih vlog s spo-ročilom, da je s tem banka prenehala obstojati, da ne bodo dobili ničesar več. Izgubili so nekako 25%, to je četrtno svojih vlog, kar pomeni pri večjih vlogah občutne vsote. Kakor znano, je to banko ustanovil Fr. Sakser v New Yorku, lastnik lista »Glas naroda«. To je bilo prvo slovensko bančno podjetje v New Yorku, ki je imelo lepo polje svojega razmaha na razpolago. Ko bi se bil pokojni lastnik omejil strogo na trgovsko podlago in bi bil opustil napade na versko prepričanje naših izseljencev v svojem listu, bi bil imel za seboj prav vse ameriške Slovence in bi bil iz svoje banke naredil lahko enega izmed najmočnejših podobnih denarnih zavodov v New Yorku. Propad banke Sakser je zelo občutna izguba za vse ameriške Slovence in za ves slovenski narod in mora boleti vsako slovensko srce.

Ljubljana dobi Izseljenski dom. Na zadnji seji Rafaelove družbe dne 28. septembra je bil izvoljen poseben odbor, ki naj s kompetentnimi oblastmi uredi vse potrebno, da se ta idealna zamisel čimprej uresniči. V odbor so bili izvoljeni: P. K. Zakrajšek, univ. prof. dr. Josip Tomšič, Val. Tome, F. Miklavčič in J. Rozman.

Slovenski izseljenci v Brasilu v Južni Ameriki. »Duhovno življenje«, ki izhaja v Buenos Airesu, prinaša v 129. številki silno zanimiv in vreden članek o razmerah v Brasilu. Poročevalac g. Franjo Cotič trdi, da je zdaj v Brasilu nad 30.000 Jugoslovancev in nimajo nobenega slovenskega duhovnika in ne učitelja in dozdaj, čeprav tam žive že nad 30 let, niso imeli tudi državnega predstavništva. Sedanja vlada dr. M. Stojadinovića je otvorila v Rio de Janeiro poslanstvo. Za poslanika je imenovan g. dr. Izidor Cankar, ki je obenem tudi poslanik v Buenos Airesu.

Buenos Aires. Po skoraj enoletnem pripravljanju ter temeljitim študiranjem pravil in načelnih smernic sta se zdaj združili »Slovensko prosvetno društvo« in »Izseljensko društvo Tabor« v eno društvo, ki se imenuje »Slovenski dom«.

Rosario. Dne 4. septembra se je vršila prva velika slovenska šolska prireditve, na kateri so

nastopili prav odlično naši izseljenski otroci. Prireditelj je bila zelo dobro obiskana, kar pričča, kako radi spremljajo naši izseljenci delo naše mladine.

Cordoba. DKD »Iskra« je po dolgem odmoru spet začelo delovati na kulturnem področju. Te dni je društvo priredilo zelo pester pevski koncert, ki so se ga naši izseljenci udeležili v zelo lepem številu.

Buenos Aires. V nedeljo dne 28. avgusta je nastopil mešan in moški zbor »Slovenskega doma« na jugoslovanski radijski uri s slovenskimi in hrvaškimi pesmimi.

Slovenska prireditelj za argentinsko javnost. Dne 11. septembra so naši izseljenci nastopili pred argentinsko javnostjo s kulturno prireditvijo »Dve materici. Č. s. Odila«, ki vodi bolniško skrb dvorane 2., največje južnoameriške bolnice Alvear, je omenjeno igro prevedla v španski jezik. Naša slovenska dekleta so igro izvrstno predvajala.

Rosario. Slovensko delavsko društvo »Triglav« je kupilo zemljišče, na katerega bo čimprej postavilo svoj lasten dom. Določena je že komisija, ki ima nalogo pripraviti načrt za zidavo.

Spominska ura za naše izseljence v Buenos Airesu. Kakor vsako leto, tako so tudi letos počastili spominsko uro na bazoviške žrtve naši rojaki dne 7. septembra ob 9 zvečer v društvenih prostorih »Slovenskega doma«.

Argentina zapira vrata novim priselencem. Argentinska vlada je izdala strog odlok, ki zabranjuje dotok novih delovnih moči iz tujine. Odlok je stopil v veljavo 1. oktobra.

Buenos Aires. Naši rojaki so na zelo slovesen način proslavili 20. letnico Jugoslavije in kraljevi rojstni dan. G. Janez Hladnik, slovenski izseljenski duhovnik, je imel v ta namen sveto mašo, kateri je prisostvoval naš poslanik g. dr. Izidor Cankar z osebjem poslanstva, nadalje predstavniki argentinskih oblasti, člani diplomatskega zbora in veliko število naših izseljencev.

Gobavost v Argentini. Po statistiki zdravstvenega urada je zdaj v Argentini 3537 gobavcev. Leta 1933. je bilo teh nesrečnejših le 2919. Število gobavih se je v petih letih dvignilo za 618.

Waukegan, Ill. Društvo sv. Ane št. 127. (K. S. K. J.) je na zelo slovesen način proslavilo tridesetletnico obstoja svojega obstoja. Proslave so se udeležili številni naši rojaki.

Značilen govor o kranjsko-slovenski-katoliški Jednoti na radijski postaji v Severni Ameriki. Med številnimi radijskimi postajami v Chicagu, Ill., je tudi WGES postaja, ki ima vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne »Jugoslovansko uro«. Vodstvo navedene postaje je povabilo našo Jednoto, da bi eden izmed njenih glavnih uradnikov govoril po radiu. Povabilu se je odzval gospod Alojzij Železnikar in je v krasnem govoru predložil vse velikopotezno delo, ki ga vrši KSKJ že 45. leto v korist našim izseljencem.

Baragova proslava v Clevelandu. V spomin na našega prvega ameriškega slovenskega škofa Friderika Barago so se dne 25. septembra zbrale vse slovenske fаре iz Greater Clevelanda na znani božji poti v Providence Heights pri duplini Lurske Matere božje. Ob tej priliki so nastopili cerkveni zbori vseh naših slovenskih fara. Na proslavo je bil povabljen tudi škof iz Clevelanda in drugi duhovniki. Naši izseljenci so se te slovesnosti udeležili v odlični meri.

Koncert mladinskih pevskih zborov v Clevelandu. Dne 18. septembra se je vršil v Slovenskem narodnem domu koncert, ki ga je priredila slovenska mladina. Nabito polna dvorana je bila vsa iz sebe ob lepoti slovenske pesmi, ki zlasti v tujini tako mlo vpliva na človeška srca. Prvi slovenski zdravnik v Forest City, Pa. Te dni je promoviral za doktorja vsega zdravilstva član Društva sv. Jožefa št. 12 KSKJ g. Anton Kamin.

Nov slovenski zdravnik v Clevelandu g. Karel Rotar, ki je dovršil zdaj svoje študije na univerzi, je odprl svojo ordinacijo v poslopu La Salle gledališča v Clevelandu.

Ravna Reka. — V zadnjem mesecu so nas zapustili naslednji Slovenci ter se preselili v večnost: Peter Ozmeč, zidar, zaposlen v tukajšnjem državnem rudniku, doma iz Lunovca pri Ormožu. Med nami je bival komaj eno leto. Sem je prišel za boljšim kruhom in zaslužkom. Pokojni je bil dober delavec, dober katoličan in

Izseljenska zbornica v Ljubljani

Šolski odsek

Šolski odsek Rafaelove družbe oziroma Izseljenske zbornice v Ljubljani je organiziral I. počitniško kolonijo slovenskih izseljenskih otrok, ki je trajala od 11. julija do 11. avgusta t. l. Dečki so bivali v Salezijanskem zavodu na Rakovniku v Ljubljani pod vodstvom g. prof. Fr. Omahna, deklice pa v Uršulinskem zavodu v Skofji Loki pod vodstvom gđe. J. Šušteršičeve, t. č. referentkinje šolskega odseka. Namen kolonije je bil: kulturna poglobitev duševnega obzorja izseljenskega otroka v narodnem duhu in telesna okrepitev na domačih tleh. Kolonija je imela lep uspeh: otroci so poglobili znanje materinega jezika, spoznali domače kraje in njihovo preteklost, na izletih so prehodili najlepše del naše grude — gorenjski kot (Kranj, Brezje, Bled in Bohinj). Na svoje domove so se vračali tudi versko prenovljeni in telesno okrepljeni. Odhajali so z željo, da se ob letu zopet vrnejo v naše kraje.

Uspehe svojega dela so pokazali na zaključni prireditvi v Rokodelskem domu dne 7. avgusta tega leta in v radijski oddaji istega dne zvečer.

Zahvaljujemo se v imenu izseljenskih otrok banu g. dr. M. Natlačenu in ministru g. dr. A. Korošcu za denarno podporo, načelniku g. A. Kosiju za vso pomoč in naklonjenost. Vso zahvalo izrekamo tudi vodstvu Salezijanskega in Uršulinskega zavoda, č. m. Rozi Sušnikovi in č. g. I. Merniku za delo in pomoč v koloniji, g. E. Mesarjevi, ki je s toliko ljubeznijo pogostila deklice v svojem toplem počitniškem domu, in vsem, ki so kakor koli pomagali v koloniji. Zahvaljujemo se tudi zdravniku g. dr. J. Peršiču za skrbno zdravljenje deklice D. Pintarjeve, da se je mogla zdrava vrniti iz kolonije. Ob delu v koloniji sta zunanost kakor tudi duševnost otrok budila v obiskovalcu misel: otroci so živ izraz borbe našega človeka v tujini. Vsako leto moramo klicati izseljensko mladino v domovino in jim nuditi moralne opore, da bodo mogli ostati v tujini del našega narodnega telesa. V zadnjih dneh smo jih našli, zato se moramo s tem večjo pažnjo in ljubeznijo lotiti tega dela.

Mladina v domovini je že v mnogih krajih doumela našo željo po pomoči izseljenskim rojakom. Dijaki realne gimnazije v Mariboru so ustanovili izseljenski krožek, ki budi in širi smisel za izseljensko vprašanje s predavanji za dijake. Novemu krožku želimo prav lepih uspehov, vsem mladim našim delavcem, posebno gospodu Bogdanu Novaku vso zahvalo.

Iz Uršulinskega zavoda v Skofji Loki smo prejeli veliko revij oziroma knjig, katere je zbrala č. m. Roza Sušnik. Požrtvovalni č. materi se toplo zahvaljujemo. Revije bomo poslali udeleženkam in udeležencem I. počitniške kolonije kot božični pozdrav. Gotovo bodo ob tem daru v duhu prihiteli v toпло učilnico, kjer so se ob času kolonije tako radi mudili in si vestno zapisovali vse, kar je nosilo pečat materine besede.

Učenci in učenke meščanske šole v Ljutomeru so poslali znesek 60 din kot prispevek za »Mladinski sklad«. Ob izseljenskem tednu bo minilo leto dni, kar so prav ti otroci prvi poslali svoj prispevek za »Mladinski sklad« in dali s tem pobudo za ustanovitev tega sklada. V njihovih

zelo varčen. Zapušča v Sloveniji ženo in več otrok. — Vso slovensko družino in Ravni Reki je težko zadela tudi smrt gospe Eme Nose, žene tukajšnjega rudarja. V Ravno Reko je prišla šele pred desetimi meseci. Umrla je kot žrtev materinstva pri porodu prvega otroka. Bila je dobra krščanska žena. — V starosti 60 let se je preselila v večnost Frančiška Pečnik rojena Candek iz Stične na Dolenjskem. — Od vseh umrlih se je poslovil ob odprtem grobu tukajšnji cerkveni pevski zbor.

darovih vidimo silno požrtvovalnost in veliko ljubezen do naše krvi v tujini, saj vemo, da v mnogih domovih ni dinarja za zvezek, za risbo, kaj šele za kak približek, a za bednega rojaka se še najde skromen dar. Vemo, da nosi ta njihov dar pečat žuljev in znoj, zato smo ga tembolj veseli.

Mladi, požrtvovalni darovalci, bodite za dar pritrčno zahvaljeni! Naj vam bo ob težki borbi vaših staršev za vsakdanji kruh prijetna zavest, da je tudi vaš prispevek omogočil izseljenskim otrokom bivanje na domačih tleh.

Prav posebno se zahvaljujemo gđe. A. Lindtnerjevi za požrtvovalno delo med ljutomersko meščanskošolsko mladino za naše izseljence. Njen zgled in topla beseda zbližuje to mladino z izseljenci.

Želimo, da bi tudi druge šole v tem lepem delu sledile ljutomerski mladini.

Izseljenska mladina se odziva mladini v domovini. Otroci šole sv. Lovrenca v Clevelandu so izdelali prav lep album s slikami svoje šole, mesta Clevelanda in drugih krajev iz USA in ga poslali Rafaelovi družbi. Za lepi spomin se mladim rojakinjam toplo zahvaljujemo, prav posebno se zahvaljujemo Vikici Hočvarjevi, ki je delu posvetila toliko časa in ljubezni, da pokaže domovini, da misli nanjo in kako želi mladina onkraj Oceana navezati in ohraniti stike z mladino doma. Album bomo poslali raznim šolam, da si ga ogledajo. Gotovo bodo eni ali drugi ob tem daru našli pot, kako bi s takim darom razveselili izseljensko mladino.

Propagandni odsek

(Nadaljevanje.)

V mesecu septembru so na novo pristopila naslednja društva kot redni člani k Izseljenski zbornici:

- 144. Društvo sv. Helene št. 193. (K. S. K. J.), Cleveland, Ohio, U. S. A.
- 145. Občina Rogaska Slatina.
- 146. Prosvetno društvo Bohinjska Bistrica.

Rafaelova družba prejema v zameno sledeče časopise in revije:

- 15. »Koroški Slovenec«, Tednik. Naslov lista: Klagenfurt, Viktringer Ring 26.
- 16. »Slovenski delavec«, Tednik. Naslov lista: Ljubljana, Čopova 1.
- 17. »Vzajemnost«, Mesečnik. Naslov lista: Maribor, Koroška c. 5.
- 18. »Mi mladi borci«, Tednik. Naslov lista: Ljubljana, Strelška ulica 12/II.
- 19. »Domoljub«, Tednik. Naslov lista: Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.
- 20. »Slovenski dom«, Dnevnik. Naslov lista: Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/III.
- 21. »Duhovno življenje«, Mesečnik. Naslov lista: Condarco 545, Buenos Aires, Republica Argentina.
- 22. »Slovenski list«, Tednik. Naslov lista: Gral Cesar Diaz 1657, Buenos Aires, Argentina.
- 23. »Straža v viharju«, Tednik. Naslov lista: Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.
- 24. »Slovenija«, Tednik. Naslov lista: Ljubljana, Tyrševa cesta 17.
- 25. »Jugoslovanske Pariške novine«, Tednik. Naslov lista: 75, Boulevard Saint-Michel, Paris (5e).
- 26. »Regnum Christie«, Mesečnik. Naslov lista: Ljubljana, Leonišče.
- 27. »Delavska pravica«, Tednik. Naslov lista: Ljubljana, Miklošičeva cesta (Delavska zbornica).
- 28. »Bogoljub«, Mesečnik. Naslov lista: Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/I.
- 29. »Na mejah«, Tednik. Naslov lista: Jesenice.
- 30. »Die Getreuen«, Mesečnik. Naslov lista: Berlin N. W. 7, Neue Wilhelmstrasse 1.
- 31. »Naša moč«, Mesečnik. Naslov lista: Ljubljana, Vzajemna zavarovalnica.

(Dalje prihodnjič)

Zaobljuba

Domovina, zlata mati, naša četa ti je vdana,
Pri zastavi posvečenj te pozdravlja, zate vžgana,
Stalna je ljubezen naša, kot so naše gore stalne,
iskra, kot so naši vrelci in kot reke srebro-valne.
Ko pa kdaj bi tvoje skale, stari Triglav se razdrle,
pa bi naše čete vstale, tebe, Triglav, bi podprle,
Ko pa kdaj bi tvoji vrelci, bistra Soča, usehnili,
pa bi srčno kri ti v strugo naškropili, natočili.

Dr. Janez Evangelist Krek.

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Moers-Meerbeck. — Podpisana Marija Ažmanova, izseljenska učiteljica, se najpristrčneje zahvaljuje banu g. dr. M. Natlačenu za takojšnjo materialno pomoč novo organizirani slovenski šoli v obliki učnih knjig in krasnega velikega stenskega zemljevida.

Prav tako iskren »Bog plačaj!« Rafaelovi dru-

žbi in Banovinski zalogi za tozadevno posredovanje in skrb za odpremo knjig.

Iskrena hvala tudi v imenu vseh tistih, ki so jim knjige namenjene.

Marija Ažmanova, izseljenska učiteljica,
Moers-Meerbeck, Bismarckstr. 71.
Deutschland.

Danilo Gorinšek:

Domača streha

Le pojdi fantič širomsvet,
prehodi vse stezice,
preplezaj, kar je kje vrhov,
preplavaj vse vodice!

Ko slednji kraj ti bo poznan
išočemu uteho,
ti zaželelo bo srce
spet — pod domačo streho!

Priseljevanje v Argentino

Oblasti so te dni izdale poseben dekret glede priseljevanja v Argentino z ozirom na socialne, kulturne in gospodarske zadeve, kot zatrjujejo.

Kdor koli, ki ni argentinski državljan, ki bo hotel stopiti na argentinska tla, se bo moral javiti na priseljenem ravnatelstvu (Dirección de Inmigración), kjer bodo pregledali potne liste, v katere svrhe so bili izdani, uradniki notranjega, zunanjega in poljedelskega ministrstva. Uradniki bodo morali natančno poročati uradu, iz kakšnega razloga je vsak potnik prišel v deželo.

Turisti ne bodo mogli ostati dalje časa v Argentini nego tri mesece.

Dirección de Inmigración bo lahko brez posebnega dovoljenja, to je kot doslej, izdalo dovoljenje za prihod v Argentino naslednjim:

Starši bodo lahko poklicali svoje otroke in vnuke, mož ženo in obratno, a morajo živeti, tisti, ki vpokličejo, v deželi najmanj dve leti. Lahko vpokliče tudi fant nevesto. Dovoljenje dobijo tudi gledališki igralci, specializirani delavci in poljedelci.

Kdor je že bil tukaj, se bo lahko brez posebnega dovoljenja vrnil v dveh letih, po tem roku mu vse pravice zapadejo.

Oblasti utemeljujejo ta dekret s tem, da bi se z novimi priseljenci, ki jih slabe razmere v Evropi silijo ven, lahko ogrožal socialni položaj argentinskega delavstva, posebno v industriji in drugih obrtnih strokah. Pospeševalo se bo samo priseljevanje poljedelcev.

Dopisnikom!

Dopisi za prihodnjo številko »Izseljenskega vestnika« morajo biti v uredništvu do 4. novembra, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

Brunay en Artois, P. de C. — Dolgo se že nismo oglasili, tako da ne videti, kakor da smo pospali. Pa to že ne more biti res, saj je naše Društvo sv. Barbare tudi v tem letu pridno delovalo.

Na letošnjem občnem zboru je ostal skoraj ves stari odbor, tako da ga v glavnem sestavljajo: predsednik Gregorič M. tajnik Kolenc J., blagajnik Gomilar F. in drugi. Glede stalnega naraščanja blagajne je bilo določeno, naj se izdajajo podpore namesto od petih od tretjega dne dalje. Pridobivamo vedno nove člane, tako da je v tem letu že presseglo število 70.

Kar se tiče kulturnega delovanja, so nam v predpustnem času naši vrli igralci nad vse izvrstno podali Jalenovo burko »Lesena peč«. Veselje je gledati igralce, kakršne ima naš oder, in še predvsem zato, ker so po večini mladi fantje. Udeležba je bila zelo velika in tudi smeja, bi rekli, kar na kožo.

V pomladnem času so znova nastopili, in sicer bolj resno. Uprizorili so Volčvo zaloigro »Na dan sodbe«. Žal, nekoliko slabše obiskano, je to pot zasledovalo igro občinstvo z neverjetno velikim zanimanjem. Prelepo podana vloga trpeče Jerice, matere številnih otrok, je marsikoga ganila do solz. Prav tako velikodušnost Marte, ki odpusti morilecu svojega moža in se ne želi maščevati nad njim, ki uniči njeno srečo, pač pa se resno zavzame za njegove uboge otročice in poda prelep zgled ljubezni do bližnjega.

V poletju pa, ko ima mladina počitnice, je društvo skupno z Bratovščino živega rožnega venca priredilo lepo uspeli »Materinski dan«. Nastopili sta najprej dve dekletki ob spremljevanju dveh violin s tremi pesmimi: Bolna mati, Sirota in Tožba po materi. Ganljiva besedila omenjenih pesmi in lepa glasova dvoglasnega petja so marsikomu zbudili žive spomine srečnih — ob materi živčih mladih dni.

Sledila je krasna igra s petjem v 5 dejanjih »Mala pevka«. Naši mali in tudi odrasli so vsi zelo lepo igrali. Posebno pa mala pevka 11 letna Silvi Gomilar je prekrasno in ganljivo pred očila ljubezen do svoje mame. Tudi vsi ostali, kakor puščavnik Benko, Matilda, Jošt in prav vsi do zadnjega so svoje vloge dovršeno podali. Med številnim občinstvom je vladal največji mir, le močni aplavzi so zdaj pa zdaj pretresli tišino in dokazovali, da je igra popolnoma uspela. Izražene so bile nato tudi želje, naj bi se ponovila. Omenjeni dokazi so vsi pričali, da imamo v F. Simončiču res strokovnjaka za režijo in izvedbo iger. Pevske točke k igri mu je pa lepo uredil in oskrbel Fr. Per. Vsa prireditelja bo ostala vsem v najlepšem spominu.

Za bodoče pa naši igralci zopet študirajo in je verjetno, da se kaj kmalu zopet pojavijo na odru.

Poročila iz Merlebacha in okolice. — Izgubili smo zopet dve slovenski materi: go. Grubelnik Ano, rojeno 20. 6. 1865 v vasi Kostevnica pri Poljčanah, ki je ležala že več mesecev doma in v bolnici v Hochwaldtu, kjer je lepo previdena umrla in bila 16. septembra tudi tam pokopana, in gospo Mlakar Marijo, vdovo, ki je bila rojena leta 1880, v vasi Vače pri Gorici, ter je umrla zaradi jetike v bolnici v Forbachu tudi lepo previdena in pokopana istega dne kot ga. Grubelnik. Pogreba se je udeležil izseljenski duhovnik iz Merlebacha, ki je spremljal pri pogrebu dve hčeri rajne vdove. Vsem sorodnikom izražamo globoko sožalje, dobri rajni materi pa sta gotovo prejeli lepo plačilo od Vsemogočnega za vdano prenašanje dolgotrajne bolezn.

Francija

Sonce vesolja je posijalo v tem mesecu v družino Antona Škruba, ko se mu je 3. septembra rodila hčerka, ki je pri krstu dne 18. 9. dobila imeni Bronislava Ivanka. Družini iskreno čestitamo in ji želimo sreče in blagoslova.

Praznovanje rojstnega dne našega vladarja kralja Petra II. se je letos izvršilo v Metz. Na povabilo g. generalnega konzula Smiljanica so prihiteli ta dan od vseh strani rojaki in prisostvovali službi božji, ki jo je opravil izseljenski duhovnik iz Merlebacha v cerkvi sv. Martina v Metz. Visoki francoski zastopniki civilne in vojaške oblasti ter konzuli raznih držav so imeli istočasno priliko slišati krasno slovensko petje združenih cerkvenih zborov iz Merlebacha in Jeanne d'Arca pod vodstvom g. učitelja Jankoviča in ob spremljanju na orgle g. učitelja Francoza Arthurja Kratza iz Merlebacha. Po cerkveni slovesnosti so bili vsi povabljeni na konzulat, kjer so po gostoljubni postrežbi zapeli še enkrat državno himno in nekaj drugih lepih narodnih pesmi — potem pa zadovoljni odšli zopet na razne kraje.

Novi delavci v tem mesecu niso prišli, niti ni slišati, da bi zopet prišli. Vsem sezonskim delavcem, ki so že tu — bodisi da delajo na polju ali v gozdu — sporočamo, da je popolnoma brez pomena delati prošnje, da bi smeli delati v premogovnikih, ker zaradi svoje Carte d'indentité smejo delati izključno le na kmetih oziroma v gozdu.

Nevarnost pred novo svetovno vojno je povzročila — kot povsod — tudi tu mnogo strahu, zlasti ker smo popolnoma ob meji. Naši rojaki so razmeroma še najbolj mirni in trdnem upanju, da se bo našla le še kaka pot sprave in miru. Molitve za mir se vrše po vseh cerkvah.

Šola je v tem času odpovedana in se bo začela, ko se ta strahovit in nevaren vihar nekoliko poleže. G. učitelj Jankovič, ki je vse počitnice poučeval v vseh kolonijah otroke, je nastopil potrebni dopust, verouk pa bomo imeli še naprej, kakor hitro se časi nekoliko umire.

Slovenska služba božja bo po kolonijah v istem redu kot doslej. V Merlebachu med tednom ne bo sv. maša v stari, ampak v novi cerkvi, ker sta oba gg. francoska kaplana morala k vojakom. Nedeljska služba božja v Merlebachu pa ostane kot doslej, ob pol 11 v stari cerkvi.

Vse naše bolnike prav lepo priporočamo v molitev.

Grims Stanko, izs. duhovnik.

Holandija

Heerlerheide. — Narodna proslava kraljevega rojstnega dne. — Na veličasten način smo jugoslovanski izseljenci v Holandiji proslavili rojstni dan našega mladega vladarja. Proslavo je organizirala Zveza jugoslovanskih društev sv. Barbare v Limburgu za vse naše izseljence za nedeljo, dne 18. septembra, to pa zaradi tega malo pozneje, ker so se prej vršile tukaj razne holandske proslave ob priliki 40 letnega jubileja holandske kraljice Wilhelmine.

Proslava se je pričela s slovesno službo božjo, katero je daroval v novi cerkvi v Hessenbergu pri Heerlerheide, č. pater Hug. Prah, izseljenski duhovnik iz Belgije, medtem ko je vodil č. pater Teotim cerkveno petje. Službe božje so se udeležili v krasnih uradnih uniformah g. dr. Miličič, gen. konzul iz Rotterdam, g. dr. Škerjanc, ataše pri gen. konzulatu v Rotterdamu ter g. H. Dupont, gen. konzul v Heerlenu, poleg drugih osebnosti holandskih oblasti. Po službi božji smo odkorakali v veličastnem sprevodu,

z društvenimi zastavami društev sv. Barbare in godbo po ulicah in dvorano Bender, kjer se je vršila častna akademija.

Predsednik Zveze g. Hladin Josip je s krščanskim pozdravom otvoril v slovenskem jeziku proslavo ter v lepih besedah iskreno pozdravil vse navzoče, posebno pa še naše državne zastopnike. Na proslavo so prišli tudi zastopniki holandskih državnih rudnikov, med njimi gospod van Xseren, dalje nadzornik drž. rudnikov g. Brouwers, g. inž. Raedts od rudnikov Oranje Nassau in dr.

Te goste je pozdravil v nemškem jeziku tajnik Zveze, nakar je natrpna dvorana zapela narodno himno. Sledile so deklamacije naše mladine: Resnik Olgica, dalje sin in hčerka g. Struceljna, oblečena v slovenski narodni noši. Zatem se je razvil zelo obširen in krasen program. Nastop naše mladine iz Heerlerheide pod vodstvom sina g. Kocjana, z lepimi narodnimi pesmicami; sledili so pevski nastopi mešanih zborov iz Heerlerheide, pod vodstvom gđ. Zajc Slavice, iz Lutterade in Brunssuma, pod vodstvom č. patra Teotima, iz Chevremona, pod vodstvom g. Belinca ter moška zbora iz Heerlerheide. Tudi godba je zaigrala nekaj komadov. Sledili so govori g. dr. Miličiča, dr. Škerjanca, g. Duponta, p. Praha in p. Teotima. Posebno globok utis je napravil govor g. dr. Miličiča, ki je v tem kratkem času, ko je tukaj med našimi izseljenci, pridobil toliko razumevanja za naše izseljence, ki tudi njegov nastop spremljajo z velikimi simpatijami.

Buren aplavz je šel po dvorani, ko je tajnik Zveze, g. R. Selč, predlagal brzjavko, ki smo jo poslali ob tej priliki našemu mlademu kralju in kraljevski hiši.

Ko se je v imenu navzočih zahvalil še onkrat za veliko udeležbo, posebno še g. dr. Miličiču iz Rotterdamu in drugim, med katerimi je omenil tri naše slovenske akademike iz Ljubljane, g. Šinkarja, Vroliha ter Dobovška, ki so na študijskem potovanju med izseljenci, smo s petjem državne himne zaključili to, eno najlepših narodnih praznovanj v Holandiji.

Zvečer so gg. dr. Miličič, dr. Škerjanc, Dupont s soprogo ter hčerkami obiskali veselico, združeno z vinsko trgovijo, ki jo je istotam priredilo Društvo sv. Barbare v Heerlerheide in na kateri so nastopili naši iz Heerlerheide v narodnih nošah z narodnimi plesi in ob slovenski godbi.

Hoensbroek. — Lepe društvene uniforme ima sedaj tudi Društvo sv. Barbare v Hoensbroeku, za kar gre velika zasluga našemu sedanjemu predsedniku g. Jos. Resniku, ki se zelo trudi za procvit našega društva.

Hoensbroek. — Umrli sta v Hoensbroeku letos naša izseljenca F. Per, rudarski upokojenec ter J. Zorko, rudar. Pokopana sta na pokopališču v Hoensbroeku.

Hoensbroek. — Zopet moramo sporočiti tužno vest: Dne 22. avgusta je zatisnila oči za vedno, naša za petje tako navdušena pevka, gospa Marija Houtzen, roj. Mjer. Društvo sv. Barbare ji je priredilo lep pogreb. Ob odprtem grobu so ji zapeli pevci in pevke pod vodstvom p. Teotima več ganljivih žalostink.

Kako si bila vedno vneta in navdušena za naše lepo slovensko petje, s katerim si si lajšala svoje trpljenje v tujini. Ko je bila v avgustu slovenska maša v Hoensbroeku, si še prepevala z veselim srcem v cerkvi, kratek čas nato te je pa Večni poklical k sebi, prepevali slavo Njemu.

Počivaj v miru, draga prijateljica in kličemo Ti: Zate sonce se je skrilo, vse na svetu utihnilo, a križ nam sveti govori, da zopet vidimo se nad zvezdami. **Prijateljice pevke.**

Hoensbroek. — Ni še mialo teden dni in zopet se je oglasila bela žena v dobri slovenski družini. Lepo prevedena s sv. zakramenti je zatisnila oči družinska mati in vdova Mikše Marija. Bila je več let zvesta članica našega društva sv. Barbare. Svojim otrokom je bila skrbna mati. Pretrpeti je morala mnogo, saj je ostala sama v tujini, potem ko ji je mož padel v vojni. Zastonj je čakala podpore iz domovine leta in leta, kakor tudi druge vojne vdove tukaj zastonj čakajo. Sedaj je pa Vsemogočni končal njeno trpljenje in jo poklical k sebi.

Društvo sv. Barbare se je udeležilo pogreba z društveno zastavo. Ob grobu se je poslovil od rajne z ganljivimi besedami, g. Ograjensek.

Kako tolažilno mora biti v bridki uri, ko vidijo domači, kako lepo spremljamo članico Društva sv. Barbare. Vsak zaveden izseljenec ali izseljenka bi si morala šteti v svojo dolžnost,

biti član naših društev, kjer se lahko veseli z izseljenci in ima ob žalostni primerih tisto dobrodošlico in čustveno tolažbo od njih.

Ti slovenska mamica, ki te je zagrnila tuja zemlja, pa v grobu snivaj večno spanje. Tvojim domačim pa naše globoko sočutje in sozlatje.

Belgija

Zwartberg. — Jugoslovansko podporno društvo sv. Barbare v Zwartbergu obstoja že deset let. Komaj se je naselilo v tem revirju večje število Slovencev, že so si ustanovili svoje podporno društvo. Delovalo je deset let v splošno korist naših izseljencev. Pred petimi leti si je omislilo tudi društveno zastavo. Društvo je sklenilo ta dva jubileja dostojno proslaviti. Domačim članom, sosednim društvom in še zastopnikom holandskih društev se imamo zahvaliti, da je proslava potekla res veličastno. Posebej moramo omeniti naše kr. poslanstvo v Bruslju, ki nam gre vedno na roko in je poslalo svojega zastopnika g. Spahića na našo proslavo. Proslava se je vršila 14. avgusta. Dopoldne že so se začeli zbirati gostje, ki so se udeležili svete maše, ki jo je opravil naš izseljenški duhovnik p. Prah. Zahvalo smo dolžni pevskega društva iz Cirdena, ki je pri sv. maši ubrlo pelo in tako povzdignilo slavnost.

Dopoldne ob treh je bil obhod vseh udeležencev z zastavami društev. Tega obhoda se je udeležil tudi glavni tajnik na tukajšnjem rudniku g. Thomas, ki je zastopal ravnateljstvo.

Južna Amerika

Iz Argentine.

Spet smo imeli nekaj razveseljivih dogodkov, o katerih je prav, da je domovina poučena.

Med našimi tukajšnjimi društvi smo napravili korak naprej. Tabor in Prosveta sta se združila in se novo društvo imenuje »Slovenski dom«, ki sedaj deluje v prostorih bivše »Prosvete«, katera ima prav primeren prostor za domače zabave in prireditve malega obsega. Že ime novega društva nam pove, kakšno nalogo si je društvo zastavilo. Združilo je vse najboljše delavce obeh društev in tako smelo upamo, da bo beseda vodila tudi do dejanja, do »Slovenskega doma«. Prvi akt novega društva je bil nastop v radijski uri, drugi nastop pevcev pa na prireditvi, ki je po dolgem času spet združila na skupni prireditvi vsa tukajšnja društva. Bilo je to v Villa Devoto, kjer je bila šolska prireditev tamkajšnje šole. Na njej se je zbralo Slovencev kakor že dolgo ne kje. Vse je bilo nabito polno. Bilo je to 4. septembra. Najzgovornejši dokaz je ta prireditev, da naši rojaki za slovensko šolo le niso zgubili zanimanja. Niso vsi za našo šolo na Paternalu, kar je razumljivo tudi zaradi tega, ker je precej daleč za mnoge, a za slovensko šolo imajo pa le vsi smisel.

4. septembra smo imeli cerkveno proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra. V najkrajši tukajšnji cerkvi, v cerkvi »Najsvetejšega Zakramenta«, kjer je Najsvetejše vedno izpostavljeno noč in dan, smo imeli sveto mašo ob prelepi udeležbi in še lepšem petju. Težave so tukaj zaradi petja, mešanih zborov in organistov, ki našemu pevovodji orgel ne zaupajo, kompoziciji pa sami ne obvladajo. Vseeno je ostal vtis sv. maše zelo lep.

Nad vse pomemben akt naše izseljenške zgodovine pa je bila kulturna prireditev, ki se je vršila 11. septembra. Na programu je bila štiri-dnevska igra »Dve materje, prestavljena iz slovensčine v španščino. Predstavo je preskrbela usmiljenka sestra Odila. Na sporedu so bile še druge točke. Igralke so bile de'oma Slovence, deloma tukajšnje domačinke.

Petje je bilo slovensko in je nastopil mešani zbor in avežanedijski pevski zbor. Oba je vodil gospod Ciril. Ločeno je nastopil tudi naš moški zbor vrlih Rihemberčanov. Kljub utrujenosti — saj je prejšnji večer bila oficielna proslava kraljevega rojstnega dneva, kjer so tudi naši

Po obhodu se je dvorana napolnila in predsednik društva g. Alojzij Smeh je pozdravil vse zbrane goste. Pozdravili so tudi predsedniki drugih društev. Slavnostni govor je imel g. p. Prah in nato so se vrstili še drugi govori, med katerimi naj omenimo zlasti nagovor izseljenškega komisarja g. Spahića, tajnika rudnika v Zwartbergu g. Thomasa in g. p. Teotima iz Holandije. Po tem oficielnem delu se je vršila nepriljena domača zabava. Pevci iz Eysdena so nam peli domače pesmi in godba na pihala je neumorno igrala. Da je proslava potekla res v splošno zadovoljnost, gre zahvala predsedniku g. Alojziju Smehu, tajniku g. Rudolfu Romihu, bivšemu predsedniku g. Drnovšku in drugim članom, ki se niso ustrašili truda, da so vse dostojno pripravili. Pri tej priliki se zahvaljujemo vsem sosednim društvom za udeležbo, zlasti pa še oddaljenim holandskim Slovincem.

Zelimo le, da bi v bodoče društvo najbolje uspevalo vsem našim rojakom v korist!

Kakor prejšnja leta, je naše društvo priredilo tudi letos 18. septembra vinsko trgatve s tombolo.

pevci nastopili — je bilo občinstvo očarano nad našim lepim petjem

1900 oseb je kupilo vstopnice. Zato si lahko predstavljate, da je bila ta prireditev zares nekaj mogočnega. Kar ustrašil sem se ogromnega prostora, ko sem ga prvič videl in skoraj do kraja je bil napolnjen. Dve tretjini udeležencev sta bili španski, ostali so bili večinoma Slovenci. Za to priliko smo izdali seveda tudi program s kratkim, a dosti poučnim člankom o Jugoslaviji.

Smisel prireditve pa je bil nekaj poklon usmiljenim sestrkam, ki po bolnišnicah strežejo našim bolnikom. Večino bolnišnic vodijo Vincencijske sestre, med katerimi je tudi 11 Slovencek, ki so nameščene po raznih bolnišnicah. In tako se je ta prireditev vršila kot zahvala in priporočilo za nadalje. Namen dobika je bil, pomagati sestrkam pri zidavi cerkve »Čudodelne svetinje«, ki jo gradijo tukaj. Menda bo dobika blizu 1000 pesov, kar je vsekakor že lep denar.

Pred številnim občinstvom je bil ob tej priliki podan košček naše narodne umetnosti v pesmi in nošah, pa tudi dokaz, da smo dostojni ljudje, ki znamo biti hvaležni za sprejete dobrote. Prireditev je napravila na vse prisotne zelo prijeten vtis.

Pretekli mesec smo imeli tudi na Avellanedi malo prireditev. Lepo so nam zapeli, malo smo se nasmejali in tako preživeli lep večer, ki ga je priredil avežanedijski pevski zbor.

Da je pa za nadalje nameravanih še mnogo lepih stvari, to se razume. Pa bomo še javili, s kakšnim uspehom so se naše slovesnosti vršile.

Seveda prislusknjem tudi novicam od doma in nas je zelo razveselila novica o ustanovitvi izseljenške zbornice in smo z veliko ginenostjo čitali besede prevzvišenega g. škofa in gospodov ministrov ter p. Zakrajška. Doživeli smo znova, da je naša domovina, če tudi uboga, vendarle plemenita mati, ki ni pozabila svojih otrok v tujini.

In mi iz daljne tujine vas vse in vse rojake po vsem svetu raztresene, toplo pozdravljamo.

Buenos Aires, 11. septembra 1938.

Hladnik Janez, Pasajed Salala 60.

Severna Amerika

Cleveland. — Naše društvo sv. Helene je v tretjem največjem mestu v Ameriki, v Clevelandu, ki šteje 1 milijon prebivalcev. V Clevelandu prebiva tudi največ izseljenih Slovencev in njihovih potomcev, tako da Cleveland po pravici lahko imenujemo drugo Ljubljano. V tem mestu so tudi 4 slovenske fаре. Prva in najstarejša je sv. Vida, katere župnik je msgr. G. Ponikvar. Druga je naša fara Marije Vnebovzete v Collinwoodu, fara je stara 32 let in ji pastiruje naš msgr. V. Ilribar. Tretja fara je sv. Lovrenca, kateri pastiruje kanonik J. Oman, četrt pa je fara sv. Kristine, katere župnik je Rev. Bombac.

Poleg cerkva pa Slovenci v clevelandski metropoli premorejo tudi 4 slovenske narodne domove, kjer se zbirajo ob raznovrstnih prilikah in kjer prirejajo dramatične, pevske in druge prireditve.

Sedaj pa nekoliko več o naši fari ter njenih družtvih, ki spadajo v delokrog te fаре. Najprej naj omenim »Društvo krščanskih mater«. Te skrbijo samo za olepšavo cerkve ter njen napredek, obenem pa redno vsak mesec sprejemajo sv. obhajilo. — Za temi pridejo »Marijina družba« mladih deklet, te se udeležujejo pri dramatiki in prejemajo redno sv. zakramente. — Možje imajo »Društvo Najsvetejšega imena«, ravno tako imajo fantje mlajši oddelki, ti prejemajo skupno, redno vsake tri mesece sv. obhajilo.

V fari je večje število podpornih društev. Navedla bom samo katoliška in ta so: »Društvo sv. Helenec«, kjer se zbirajo samo slovenske katoliške žene in dekleta; društvo je staro 13 let ter šteje nad 500 članice.

Drugo je »Društvo sv. Jožefac«, ki je največje slovensko društvo v Ameriki. Društvo je staro 17 let ter ima nad 1500 članov ter članice. Društvo ima tudi svojo lastno godbo, pri kateri se

udeležujejo vsa tukaj rojena mladina; pri godbi je nad 50 članov.

Obe zgoraj imenovani društvi spadata pod okrilje K. S. K. Jednote, poleg teh dveh društev imamo pa še vse polno raznovrstnih društev ter klubov. Pri naši fari se zelo odlikuje cerkveni pevski zbor, ki šteje skupno nad 150 pevcev in pevk, poleg tega imamo pa še naraščaj, tako da vedno in povsod skrbimo za napredek in obstoj Slovencev.

Ob koncu vam izrekam v imenu našega društva prav posebno zahvalo ter priznanje za vaš trud, katerega imate z izdajanjem »Izseljenškega vestnika«. Kako velikega pomena je za nas vse ta list, ki nas veže ter spominja na ono, kar je danes žalibog marsikdo že pozabil. — Bog vas živi vse in Bog živi tudi našo ljubo ter nepozabno domovino.

Margit Kogovšek.

Potrebno je, da uveljavimo soc. pogodbo s Francijo

Pred časom smo v našem »Izseljenškem vestniku« že pisali, koliko se je Družba sv. Rafaela prizadevala, da bi se končno vendarle enkrat uveljavila socialna pogodba, katero sta Francija in Jugoslavija sklenili leta 1932.

Do danes se ta pogodba še ne izvaja in so tako naši izseljenci še vedno brez prave zaščite. Pri vsem tem imajo pa tudi veliko materialno škodo, kar dovolj prepričevalno govori tale primer:

Pred desetimi leti se je izselil v Francijo delavec-elektromonter Žibert Ferdinand. Na

posledicah živčne bolezni je leta 1935. umrl. Zapustil je družino, ki je hotela uveljaviti svoje pravice do pokojnine, ker je bil pokojni zavarovan pri rudarski zavarovalnici v Metz. Za nekaj mesecev je zavarovalnica pokojnino celo nakazovala. Po petih mesecih, toliko časa je vdova pokojnino prejemala, pa je sledil odlok, da se ji renta ukine, in sicer iz razloga, ker ne biva v Franciji. Rento bi mogla dobivati v drugo državo, v tem primeru v Jugoslavijo, samo v primeru, ako bi imeli s Francijo sklenjeno reciprocitno pogodbo. Taka pogodba je, kakor rečeno, že sklenjena, vendar jo francoski parlament še ni ratificiral.

Ako bi družina hotela za pokojnikom prejemati pokojnino, bi se morala izseliti v Francijo, sicer pa izgubi do te rente vse pravice.

Tako so naši izseljenci v takih primerih zelo oškodovani in tudi država ima pri tem škodo, ker mora take ljudi potem podpirati, namesto da bi dobili sredstev iz naslovov oziroma zavarovanj, za katere so njihovi družinski člani plačevali prispevke. Vsi ostali delavci, naseljeni v Franciji, tako Italijani, Poljaki, Čehi itd., imajo te pravice zavarovane, le naši so v tem pogledu neka izjema.

Naj bi se naši odgovorni činitelji za ta vprašanja nekoliko bolj zanimali, kajti naš narodni in gospodarski interes zahteva, da kar najbolj zavarujemo gospodarske in socialne interese naših izseljencev in njihovih družin.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice

iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi DOMOLJUBA v Ljubljani

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem »KARITAS« oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska življenjska zavarovanja, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).

Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.